

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΚΕΨΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ — ΜΑΡΤΙΟΣ 1980
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ — ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 108

Ίδιοκτήτης - Έκδοτης - Διευθυντής
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΚΟΜΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ίπποκράτους 52 — 54 όροφ. 4ος
Τηλέφ. Διευθύνσεως - Συντάξεως 3630.308

Τιμή φύλλου
Δραχμαί 40

Άπο την παράδοση

ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Άπ' έξω μαυροφόρ' απελπισιά,
πικρή σκλαβιά χειροπιαστό σκοτάδι
και μέσα στη θολόχτιστη έκκλησιά —
στην έκκλησιά που παίρνει κάθε βράδυ
την όψη του σχολείου —
τό φοβισμένο φως του καντηλιού
τρεμάμενο τ' άνοιξα ανάδευε
και γύρω τ' αγκαλόφουλα μαζεύει
Έκει καταδιωγμένη κατοικεί
του σκλάβου ή άλυσιόδετη Πατρίδα
δραχνά ό παπός ό δάσκαλος εκεί
θεριεύει την άποσταμένη έλπίδα
μέ λόγια μαγικά.
έκει ή ψυχή πικρότερο άγροικά
τόν πόνο της σκλαβιάς της έκει βλέπει
τί έχασε, τί έχει, τί της πρέπει.
Κι άπ' την είκόνα του Χριστού ψηλά

πού έβούβανε τ' στόματα τών πλάνων
και ρίχνει και συντρίβει και κυλά
στην άβυσσο τούς θρόνους τών τυράννων.
Κι άπό τή σιγαλιά
πού δένει στό λαϊμό πνιγμού θηλιά
κι άπ' τών Προγόνων τ' άφθαρτα βιβλία,
πού δείχνουν τ' ανάρχαία μεγαλεία,
Ένας ψαλμός ακούγεται θαύς
σε μελωδίες ένός κόσμου άλλου
κι ανατριχιάζει ακούοντας καθείς
προφητικά τ' ά λόγια του δασκάλου
μέ μιά φωνή βαρεία:
«Μή σκιάζεστε στό σκότη! Η λυτριά
σάν της αύγής τό φεγγόβολο άστέρι
της νύχτας τό ξημέρωμα θά φέρει!»

ΙΩ. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΜΑΣ

Ο ζωγράφος Γιώργος Μούγιος μιλάει για τά βιομάτά του και τό έργο του

● ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΔΑ ΜΑΣ ΕΛΙΖΑ ΚΑΣΤΑΝΗ ●

(Σέ μιά άποκλειστική και πολύ ένδιαφέρουσα συνέντευξη)

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 1928

Η Αθήνα κυματίζει τ' τελευταία φθινοπωρινά
της μελέμια και ή ύγρασία σέ περονιάζει ως θαθεία
στό κόκκαλο.

Ένας νέος γύρω σ'α είκοσι χρόνια του, άνεθαί-
νει και σήμερα την όδό Πατισίων με προορισμό τό τα
βερνάκι της «Στρέλενας». Στην τσέπη του, κουδουνί-
ζουν οί λίγες δεκάρες για τό καθημερινό του «μπόρος»
και συλλογίζεται πώς ή μέρα τέλειωσε με την κατα-
σκευή μιάς ακόμα ταμπέλας που άφησε πάλι τό μερο-
κάματο της φτώχειας.

Όμως αυτό τό θρόδυ κάτι
άλλάξει. Στίς τσέπες του νέου,
δέν υπάρχουν πιά δεκάρες για
τήν καθημερινή ρώσσηκή σούπα
του. Καί νάναι μόνο αυτό; Στο
Πολυτεχνείο ό Γενικός Γραμμα-
τεύς του είπε νά μήν συνεχίσει
τά μαθήματα άφού δέν είχε νά
πληρώσει τό μηνιαίο.

Μέ δάκρυα στό μάτια κατα-
φορίζει την Πανεπιστημίου και
φθάνοντας στή βιβλιοθήκη κάθε-
ται στό σκαλιά της. Βυθίζεται
σέ στοχασμούς και ξεσπά τόν
πόνο του σέ στίχους που έρ-
χονται άφρόρμητα στό χέλι.

Χωρίς λουλούδια μοιρολόγια,
στερνό νεκρόσιμο φίλι
έθαφα άπόψε τ' όνειρό μου
μέσα στή νύχτα τή θολή.
Κι' ούτε ένα δάκρυ άπ' τά μά-
τια

ούτε άπ' τά χέλι στεναγμός
νά έτσι σήνει κάθε ώραιό
κι' είναι πιά μαύρος ό καύμός.

Άργότερα πηγαίνοντας για
τό σπίτι του, κάπου στό Παγ-
κράτι, τά θήματά του τόν όδη-
γούν έξω άπό τό Ζάππειο. Κον-
τοστέκουρι έμπρός στό άγαλμα
του Σουρή, τό κυττά και κουνά
τό κεφάλι με πίκρα.

Τί χαμηλά που περπατώ
και τί σκοτάδι γύρω
άνθρωπος τάχα ή έρπετό,
τί χαμηλά που περπατώ
πρωτόνέιρό μου ζήλευτό,
πόσο γδυτό και στείρο.
Τί χαμηλά που περπατώ
και τί σκοτάδι γύρω.

— Άπό πότε κ. Μούγιος ά-
σχολείστε με την ποίηση;
— Άπό μικρό παιδί. Συγκε-
κριμένα έγραφα κάθε μέρα την
έμμετρη έπικαιρότητα στην έφη-
μερίδα «Άπογευματινή» τών
Πατρών.

Στιγμιότυπο άπό τή συνέν-
τευξη Γ. Μούγιος — Έλ.
Καστάνη.

— Είναι άλήθεια ότι ό πα-
τέρας σας, σας προώριζε για
έμπоро;
— Ό πατέρας μου, έδλεπε
μέ κάποια άνησυχία την άγάπη
μου στην ζωγραφική. Άν και
οί περιστάσεις δέν ήταν εύνοι-
κές για έναν καλλιτέχνη έφυγα

κρυφά άπό τό σπίτι και πήρα
τό τρένο για τόν Πειραιά. Άρ-
γότερα ήρθα στην Αθήνα και
νοίκιασα ένα μικρό δωμάτιο
στό Παγκράτι.

— Τί είναι αυτό που χαρα-
κτηρίζει τά έργα σας, ώστε νά
τά κάνουν νά ξεχωρίζουν άπό
τούς άλλους ζωγράφους;
— Ότι τό ένα δέν μοιάζει
μέ τό άλλο. Τό καθ' ένα έχει
τήν δική του προσωπικότητα.

— Έσείς σάν ζωγράφος και
ποιητής, πώς βλέπετε την ζω-
γραφική;

— Πιστεύω ότι ή ζωγραφική
είναι μιά σιωπηλή ποίηση και
ή ποίηση μιά όμιλούσα ζωγρα-
φική.

— Τό μυστικό της επιτυχί-
ας σας πού έγκειται;

— Στή συνεχή έργασία και
στή μεγάλη άγάπη μου στην
τέχνη.

— Είχατε ποτέ άποτυχίες;
— Ποτέ. Έκανα 35 έκθεσεις
στόν Παρνάσο που άφηναν ό-
λες άριστες έντυπώσεις.

Όμως στην ψυχή του Γιώρ-
γου Μούγιου δέν υπάρχει μόνο
τό ζωγραφικό και ποιητικό μα-
λέντο. Η δύναμις που κρύβε-
ται μέσα του, ξεπετάγεται σάν
λάβα άπό τά έγκατα της γής.
Γεννημένος ζωγράφος, ποιητής,
δέν άργεί νά παρακολουθήσει
μολήματα ύποκριτικής στό Έ-
θνικό Όδειο για τρία χρόνια.
Άργότερα μαζί με τόν Κώστα
Λεουδά αντιπρόσωπο της «Πα-
ραμάου» δημιουργούν τή πρῶ-
τη έλληνική ταινία.

— Ημουν πρωταγωνιστής,
σκηνοθέτης, μακιγιέρ, μάς λέει
ό ίδιος. Μέσα σ' αυτή τή ται-
νία έπαιξα όλους τούς ρόλους.
Τόν Έψηλάντη, τόν Άθανάσιο
Διάκο, τόν Καραϊσκάκη, τόν
Παλαιών Πατρών Γερμανό.

— Θά μπορούσατε νά μάς
διηγηθείτε κάτι άπό τήν ώραία
αυτή άνάμνησή σας;

— Έπαιξα τόν ρόλο του Πα-
λαιών Πατρών Γερμανού. Ντυμέ-
νος δεσποτής και με τήν μήτρα
στό κεφάλι, άνεδηκίκαμε στό
Λυκαβηττό. Όπως άνέβαινα
Συνέχεια στή σελ. 3

Είκαστικά

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

— Στην αίθουσα έκθεσεων του
ό Δήμος Πειραιώς, έγκαινιάσα
στις 21 τρέχ. Μαρτίου μιά πολύ
ένδιαφέρουσα έκθεση με όγδόντα
περίπου πίνακες άπό λάδι της έκ-
λεκτής ζωγράφου Έλ. Κορροΐ ή-
πο την τελευταία παραγωγή της
Η έκθεση αυτή της Κορροΐ
πού είναι ή 15η μέχρι τώρα επί-
σημη παρουσία της καλλιτεχνί-
κής της δημιουργίας, έντυπώσι-
σε τό Πειραικό φιλοθέαμων και νά
για την χρωματιστή της διαύγει-
α και την σχεδιαστική της απλά-
τητα, που άπορρέουν άπό μιά θα-
ύτερη και ουσιαστική γνώση.
Πείρας και ταλέντου.

Ακόμα τά έργα της Κορροΐ
γοητεύουν για την πνευματική
τους άπομόρφωση και τή ρομαν-
τική τους διάθεση.

Ίδιαίτερη άίσθηση έκαναν τό
ύπ. άρ. 12, 16, 21, 41, 49, 50,
51, 52, 54, 59.

— Άκόμα μιά πολύ ένδιαφέ-
ρουσα έκθεση πραγματοποιή-
θηκε τίς μέρες αυτές άπό την
γκολερί «Άστωρ», που παρουσι-

Στή φωτογραφία εικονίζεται ό
κ. Γ. Κομίνης, ή καλλιτέχνης κ.
Ρ. Άνούση — Ηλία και φιλό-
τεχνο κοινό στό έγκαίνια της
έκθεσεως.

ασε έργα άπό την τελευταία δου-
λειά της διακεκριμένης χαρακτι-
ας και ζωγράφου Ρένας — Άνού-
ση — Έλ. Λία.

Η έκθεση αυτή, τά έγκαινία
της όποιου είναι με πολύ επίτη-
χια στις 12 τρέχ. Μαρτίου συγκε-
νρώνει σαράντα ζωγραφικά σχέ-
δια της Άνούσης έμπνευσμένα ό-
λα άπό την άσπέρειτη άγάπη
της στό παιδί.

Ένας δολέκλος παιδικός κό-
σμος διαγράφεται παραστατικά
σ' αυτή την έκθεση, με την ευαί-
σθησία του, την αγνότητα του,
τίς άνησυχίες του, τόν αθρομη-
τισμό του, την όμορφιά του. Έ-
νας κόσμος όνειρικός που ζωντα-
νεύει και κινείται μέσα άπό τό
πισστό και τήν μαγεία της Ρέ-
νας Άνούσης.

— Με έξαιρετικό ένδιαφέρον
ανάμεινεται άπό τό φιλότεχνο
κοινό μας, ή προσεχής άτομική
έκθεση ζωγραφικής με έργα ά-
ναφορικά και σύγχρονα, του δια-
κεκριμένου κολλιόστα ζωγράφου
Έλ. Παντεοφίλη, που θά πραγ-
ματοποιηθί πολύ σύντομα στό
άτελιέ του στή Νέα Σμύρνη.

Ίστορικά θέματα

ΑΚΜΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΜΗ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

ΑΜΑΡΥΛΛΙΔΟΣ

Η ιστορία τών Δελφών άρχίζει άπό την παλαιολιθί-
κή εποχή. Η ζωή είναι πρωτόγονη κι οί κάτοικοι περιο-
ρίζονται στην μικρή άγκαλιά του Παρνάσου.

Άπό την Κρητομυκηναϊκή εποχή 2.000 χρόνια π.Χ.
οί γεωργοί καλλιεργούν τά χωράφια τους κι' αναπτύ-
σσουν την τέχνη. Τά γεωργικά άγγεία και τά γεωργικά
εργαλεία που βρέθηκαν στους Δελφούς είναι αναντίρ-
ρητα, δείγματα της εποχής εκείνης.

Τό πανάρχαιο Κρισάιο τοπίο που άπλώνεται στό πό-
δια της Κίρφης και του Παρνάσου, ακολουθεί την ό-
μορφη και πλούσια κοιλάδα του Πλειστού, όδηγώντας
τόν περαστικό στις μεγάλες πόλεις της Θεσσαλίας και
τά έμπορικά λιμάνια της Πελοποννήσου.

Ό δρόμος τών Θηδών άπ' την Χανώνεια και τή Λει-
θαδία που ένώνεται με τή σκιστή, φτάνουν στους Δελ-
φούς. Έτσι τά ριζοβούνια του Παρνάσου και ή της Κίρ-
φης είναι τό κλειδί της έπικοινωνίας τών Αρχαίων λαών
άπό τή στεριά, ένν τ' όμορφο νησί του Αιγαίου, ή Δή-
λος είναι στό κέντρο της έπικοινωνίας όλων τών θα-
λασσινών πόλεων.

Τό ιερό φυλάσσεται άπό τούς Θεοσεβείς κατοί-
κους του, που ζούν ειρηνικά και καλοδέχονται τούς
πιστούς του Άπόλλωνα, άπαλίνοντας τίς ψυχές τους ά-
πό τά δύσκολα έρωτηματικά που τούς άπασχολούν.

Τά πλούσια δώρα τών Έλλήνων και τών Βαρβάρων
πρός τό Θεό, έκαναν τούς Δελφούς ανεξάρτητους ά-
πό την Κρίσα. Η άγανάκτησις τών Κρισαίων ξεσπάσε
μέ τόν πρώτο ιερό πόλεμο τό 597 - 585 π.Χ. που ήταν
και ή μεγάλη καταστροφή τους. Ό ίδιος καταστροφικός
όλεθρος άκολούθησε και την Κίρρα. Πολλές συμμαχι-
κές δυνάμεις έτρεξαν στην πρόσκληση τών Δελφών
πού κινδύνευαν άπό τούς έπιδρομείς.

Έγκαταλελημένες κι' ακαλλιέργητες οί δύο πό-
λεις προστατεύονται πιά άπό τόν Άπόλλωνα, την Λητώ
την Άρτεμι και την Προνεία Αθηνά.

Ένας όργασμός, θά έλεγε κανείς και μιά καινούργι
για δραστηριότητας άνοικοδομήσεως άρχίζει στους Δελ-
φούς άπό τό 581 π.Χ. Χτίζεται ό καινούργιος στενός
άρχαιος περίβολος και τό τέμενος πλουτίζεται με νέα
οικοδομήματα.

Τό 548 π.Χ. ό ναός καιγεται κι' οί πιστοί άμφικτύ-
νες προσέρχονται νά φέρουν χρυσάφι για την τέλεια
άνοικοδόμηση του καινούργιου ναού του Άπόλλωνα.
Άκόμη κι' οί Βάρβαροι Κροίσος και Άμασις στέλνουν
χρυσάφι, για τόν ιερό τόπο σκοπό.

Τά σχέδια έκτελούνται κι οί έργολάβοι κατασκευ-
άζουν την πολυμελετημένη και πανάκριθη άνοικοδό-
μηση του ναού και τών γύρω κτιρίων, που στήν Αθ.
000 τάλαντα, (σημερινά λέπτα 1.800.000 δρχ.) Η Αθή-
να συνεισφέρει τό ποσόν που της όριζε ή Άμφικτυονία.
Οί Άλκμεωνίδες που ήταν έξώριστοι άπό την πατρίδα
τους, άντικαθίστουν την πρόσωση του ναού άπό την
νύ μάρμαρο. Έτσι κερδίζουν την παντοδύναμη ευρί-
α της Πυθίας.

Τό ιερό παίρνει την δημοτικότητα και την παντοδύ-
ναμιά του. Ό Θεός που καθοδηγεί και προφυλάσσει
τούς πιστούς του, άπομακρύνει και καταδικάζει τούς
άγριους κατακτητές ως τό 448 π.Χ. που οί Φωκείς ξα-
φικά κάνουν στρατιωτική κατοχή. (Δεύτερος ιερός
πόλεμος).

Οί Σπαρτιάτες διώχνουν τούς Φωκείς κι' ό
κλής σκληρός αντίπαλος τών Λακεδαιμονίων τους ξα-
ναφένει τό 421 ως τό Νικίειον Ειρήνη που οί Δελφοί
γίνονται ανεξάρτητοι κι' αυτόνομοι.

Τό σεισμόπαθο πέτρωμα που άγκαλιάζει τόν ιερό
έξώστη ήταν πού έφερε γι' άλλη μιά φορά την τελική
καταστροφή στόν καλλιμάρμαρο ναό του Άπόλλωνα
τό 372 π.Χ.

Τό 369 π.Χ. καταφθάνει ό Σπίνθαρος, ένας Κορίν-
θιος αρχιτέκτων για ν' άρχίσει την καινούργια άνοικο-

Άπό τίς έπισκέψεις μας στά άτελιέ τών καλλιτεχνών

Έπίσκεψη θαύτερης γνωριμίας με τό έργο και την προσωπικό-
τητα του διακεκριμένου ζωγράφου και τ. Γεν. Έπιθεωρητού Τεχνί-
κων Μαθημάτων Μ. Έκπαίδευσως κ. Διον. Γιάκου, έπαραγγέλλει
πρό ημερών ό Διευθυντής μας κ. Γεώργιος Κομίνης στην οικία
του πράττου. Κατά την συνάντηση, ό έκλεκτός καλλιτέχνης, μίλησε
ανοικτικά για την έργασία του τά ένδιαφέροντά του και άπέτυξε
εύλογητί τις πεποιθήσεις του για την τέχνη.

Φεύγοντας ό κ. Κομίνης, έξέφρασε τό θαυμασμό του για τούς
υπάρχοντες πίνακες του καλλιτέχνη και την πλήρη ίκανοποίησή του
για την ώραία κι' έπικοινωνιακή συζήτησή του. Στή φωτογραφία
ένα στιγμιότυπο άπό την συνάντηση.

Σπύρου Βασιλείου: «Αθήνα»

Από το σημειωματάριο
του Κωστή Κοκόροβιτς

25η Μαρτίου

"Αργεie νάρθει έκείνη" ή μέρα
κι' ήσαν όλα σιωπηλά,
γιατί τάσκιαζε ή φοβέρα
καί τά πλάκωνε ή σκλαδιά...

"Έτσι ζωγραφίζει την ψυχή του κατακομμα-
τισμένου "Εθνους, ο ψάλτης της "Ελευθερίας,
Διονύσιος Σολωμός, σε μία από τις 158 φτερω-
μένες, δοκρυσταλάχτες και έπικές συνάμα στρο-
φές, που συναποτελούν τον "Ύμνον εις την "Ελευ-
θερίαν.

Πόσο, αλήθεια, άργούσε νάρθει «έκείνη ή μέ-
ρα»! Μά μπορείτε να τό συλλάβετε; Τετρακόσια
περίπου, χρόνια. Τέσσερις, σχεδόν, αιώνες στυ-
γής δουλείας, γόγγυι και σπαταγμού, κατάβλη-
ψης και άνειπίωτης προσδοκίας, όπου ή έλπίδα
διεδέχτο την άπελπίσια και ή άπελπίσια την έλ-
πίδα, μέχρι ν' άρχισει νά φέγγει ή αύγή την άρ-
χή του τέλους...

Καί σιγά - σιγά, μέ τον καιρό τον πανδαμά-
τορα, μέ την πίστη, την υπομονή, την έπιμονή,
όλα του ήρθαν και όλα ή ά βρήκε εκείνος ο κατα-
ματωμένος, αλλά πολυμήχανος και έν εξάρσει
τελών λαός.

Τά μάζεψε σάν τό μυρμηγκι. Τούδιναν οι φί-
λοι, τούδιναν και οι έχθροι — χωρίς νά τό θέ-
λουν και νά τό καταλαβαίνουν, τούτοι! — τώ-
φερνε δεξιά ο θεός! "Όπλα άγορασμένα, άρμα-
τα και πολεμοφόδια κερδισμένα σε μάχες άπίθα-
νες μέ τους Τούρκους, ύλικό και θησαυρούς πα-
ρατημένους από τον καταδικωμένο και πανικό-
βλητο κατακτητή. Μαζί και μέσα στις άδυναμίες,
τά λάθη και τό χειρότερο, τό σαράκι της δι-
χόνοιας, ή σκλαβωμένη πατρίδα γέννησε τ' άρ-
ματολίκι και την κλεφτουριά, στή ριμαγμένη γή
φύτρωσε τό κρυφό Σχολείο, οι φλογέρες δια-
λάλησαν τή Λευτεριά την «γαλμένη» μέσ' από
τά κόκαλα των "Ελλήνων τά ιερά...

"Ο Κοσμάς ο Αϊτωλός και κατοπινός πάνσε-
πτος "Άγιος της "Εκκλησίας μας, έκαμε τις θαι-
ματοργές πορείες του καθολογίζοντας τό έλλη-
νικό χόμα μέ τό πύρινο κήρυγμά του, κάμποσα
χρόνια πριν τό Εικοσινέα και, όπου περνούσε
και στεκόταν και κήρυττε τον θείο λόγο του, οι
πιστοί που πάντα τον ακολουθούσαν, έστηναν
ένα ξύλινο Σταυρό, εις άνάμνησιν...

Τό ίδιο, είχε προηγηθεί λίγες δεκαετίες, ο
Ρήγας Φεραίος ο Βελεστινής, ο μεγαλύτερος
θουριογράφος και πατριωτικός ένθουσιαστής,
ο ήφαιστιάκος κήρυκας και δραματιστής της Πα-
δοκλικής "Ενωσης:

Καλλίτερα μιάς ώρας έλεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνια σκλαδιά και φυ-
λακή!
Κάλλιο γιά την Πατρίδα, κανέναν, νά
χοθεί,
ή νά κρεμάσουν φούνταν, γιά ξένον, στό
σπαθί!

Αυτούς τούς πυρακτωμένους στίχους, που
χρησιμοέσαν σάν ο πρώτος άντίσημος "Εθνικός
Ύμνος εκείνων των προσδοκικών χρόνων, δέν
υπήρξε "Ελληνας, σκλάβος ή άπόδημος, που νά
μήν τούς φωνάζει ή νά μήν τούς ψιθυρίζει...

Τό πολεμικό δημοτικό τραγούδι και ή έν γέ-
νει δημόδης ποίηση, γέννημα και θρέμμα των
χρόνων της σκλαδιάς, ύπήρξαν ένα από τά πιο
άποτελεσματικά όπλα στον όλο έννοκοαπελευθε-
ρωτικόν άγώνα και την άγρύπνια της ένθνικής
συνείδησης.

"Ετσι, μέ τό πλήρωμα του χρόνου, ήρθαν και
οι μεγάλοι ήρωες, οι θουμαστοί άγωνιστές, οι
διδάσκαλοι του Γένους, οι σφαγισμένες από τό
"Ελληνικό Πεπρωμένο Μορφές, οι σεβάσμιοι φι-
λέλληνες. "Ο Κολοκοτρώνης, ο Κανάρης, ο Καρα-
ϊσκάκης, ο Μιαούλης, ο Παπαφλέσσας, ή Μπουμ-
πουλίνας, ο "Αθανάσιος Διάκος, ο Νικηταράς, ο
"Αδαμάντιος Κοραής, ο Λόρδος Βύρων, ο Σατω-
δριάν. "Ηρθε και ο μέγας άναμενόμενος ποιητής
των "Ελλήνων, ο έκφραστής του Εικοσινέα, ο Διο-
νύσιος Σολωμός. Μέσα σ' ένα μήνα — τον Μά-
ιο του 1823 — έδωσε ολόκερο τον ένθνικό μας ύ-
μνο, έναν από τούς καλλίτερους στον κόσμο.

Τι νά είπούμε γιά τό Εικοσινέα! Είναι άμέ-
τρητα τά ιερά "Εθνικά κείμενα που τό ιστορού-
νε. Τά τεφτέρια και οι περγαμινές, οι βούλλες
και τά χρυσόβουλλα, οι σφαγιίδες και οι ύπο-
γραφές, οι τρυπημένες από βόλια σημαίες, τά
λάβαρα, οι πιστόλες, οι σπάθες και τό καριόφύ-
λια, τά ένθυμήματα και τά κειμήλια του άγώνα
του καλού. Είναι μιά ιστορία άτομικής και θμα-
δικής πίστης. Πίστης, που και όρη άκόμη μετα-
κινεί! "Αν άνοίξομε τον κρουνό της λαϊκής ψυχής
θά τρέξει όρμητικό και κρυστάλλινο νερό της "Ι-
στορίας. Αυτό τό ύδωρ, είναι πλούτιμο, γιατί
είναι από αίμα "Ελληνικό. Χρειάζεται νά ύπάρ-
χει. Για νά τό πίνουμε, κάποτε, σάν γιατρικό,
σάν άγίασμα. Είναι, άκόμα, σάν τό πολύ παλιό
κρασί, τό δυναμικό. Γι' αυτό και ο μέγας Κω-
στής Παλαμής, όταν θέλησε νά έγκαρδιώσει την
"Ελληνική νεότητα, λίγο μετά την 28η "Οκτωβρί-
ου 1940, τό Εικοσινέα έπεκαλέστηκε, στον πα-
σίγνωστο στίχο του:

Μεθύστε μέ τ' άθάνατο κρασί του Εικοσινέα!

Τό 1971, γιορτάστηκε πανελλήνια, γιάτί
συμπληρώνονταν, από τότε, 150 χρόνια.
Κάθε έπέτειος της 25ης Μαρτίου, συνταρά-
ζει, από τά έγκατά της, την ψυχή του "Εθνους.

Σέ γνωρίζω από την κόψη
του σπαθιού την τρομερή.
Σέ γνωρίζω από την όψη
πού μέ διά μετράει την γή.
"Απ' τά κόκαλα θαλμένη
των "Ελλήνων τά ιερά.
Καί σάν πρώτα άνδρειωμένη,
χαίρε, ώ χαίρε "Ελευθερία...

Ποίηση

ΤΟ ΠΑΡΣΙΜΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ

Σήμουντρα της "Αγιά - Σοφιάς
μέσα στο γκρίζο συννεφιάς,
κοθώς περνά απ' τις φωτιές
σά' τις παμύψηλες ίτιές,
του τελευταίου βασίλειά μορφή
Βυζαντίου, στερνή κορφή.
Πολιαιολόγου Βασιλιάς γενναίου
θρηνού, άρχη κάποιου μοιραίου.
Φυλάχτε απ' του θάρρους το χέρι.
κάτω από φωτιά κι' από μοχαίρι
τό Εύαγγέλιο, την "Αγία - Τράπεζα και τό Σταυρό,
πέπλο άπλώνεται, θεικό, αύρό,
οι άπιστοι νά μην τά άμολύνουν
αίμα χριστιανών τά ίχνη σθόνουν,
σά' στήθη του Δεσπότη απ' την πλαγιά,
κι' ή Δεσποίνα ή Παναγιά
σιμά, σιγά άργοδοβαίνει
πρεσμένη φωνή, μέ κόπο θαλαίνει
Ψάλλει ο Δεσπότης απ' τό τείχος
άγγέλων ψαλμουδιά, γεμνάει ύφος,
Τή "Υπερμάχω σπρίγγει τά νικητήρια
ώς λυπρωθείσαι των δεινών εύχρηστήρια...

Ο ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ

ΦΩΤΗ ΤΡΙΑΡΧΗ

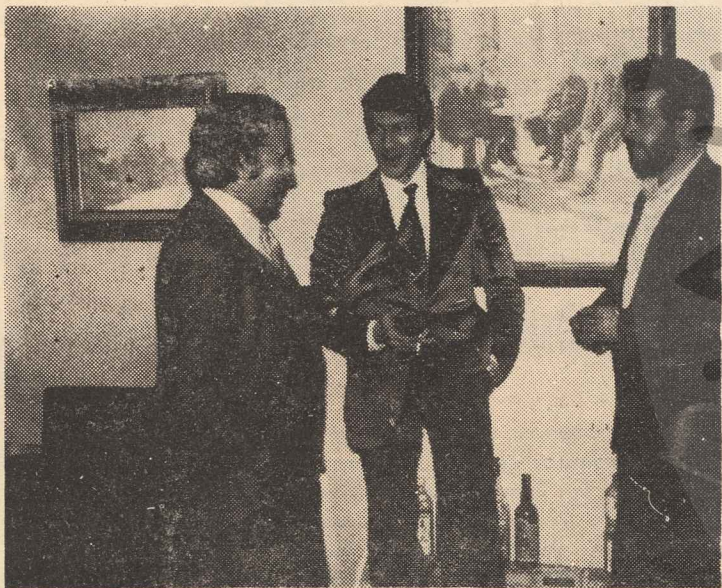
Τό ξέρω... Κάποτε θά 'ρθεί.
"Ετοιμος είμαι και τον άναμένο.
"Εστέρα νάναι, μόνον, έαρινή.
Τήν ήρεμν εκείνη ώρα
πού οι μώβ βιολέττες του μικρού μου κήπου,
στό ήμίφως τυλιγμένες τό γλαυκό,
τήν ταπεινή των όμορφιά
θ' άποτολμούν νά ξεπροβάλλουν
καί μ' αὐτοέσκεια δειλή
τό άρωμά τους τό λεπτό
θά διαχέουν...
Κατάματα θά τον κοιτάξω.
Θαρρέτα.
Δέν τον φοβούμαι.
Είναι ο "Αναμενόμενος μου.
"Ομως τον παρακαλώ,
τήν "Υστατή Στιγμή, άς μου επιτρέψει,
απ' τις βιολέττες μου τ' άρώματα
γιά λίγο νά εισπνεύσω...
Τούτα, τά έλάχιστα,
ήταν όλα μου επί της Γής...
"Επειτα, από τό μπράτσο,
φιλικά θά τον κρατήσω,
σάν ένα γνώριμο παλιό.
Καί σιωπηλός, μ' άξιοπρέπεια,
χωρίς κλαυθμούς κι' άσκατες λιποφυγίες,
μ' ένα χαμόγελο δειλό στό χείλη,
θά τον ακολουθήσω
γιά τον "Άλλο Τόπο...

ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΗ (Σάτυρα)

ΑΝΝΑΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗ - ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ

Δέν τό μπορώ, νά κάνω πιά τον λογοτέχνη
και ή τό σπίτι μου θ' αφήσω, ή την τέχνη.
"Εχω έμπνεύσεις και ιδέες, ένα σωρό
μα ούτε μ' αφήνουν, ούτε έχω τον καιρό.
Στό μεροχούτι, όλημερίς, στίβια τά πιτάτα
κι' άνή για άλάτι, ρίχνω άσβέστη στή σαλάτα.
Κι' άν κάποτε, τό φαγητό θά μου "τσικνώσει",
θά φτιάξω μόνο τό πνεύμα μου και ή γνώση.
"Ο σύζυγος μου, φωνάζει την κυρά του
κι' ο «διάδοχος» μας, θέλει συνεχίσει τη μοιά του.
"Η μάνα μου, «πεμπέλα» μέ όνομάκι
κι' ο γυιός μου, θέλει «κ...α» και μέ φωνάζει.
Κι' άσπου ν' άλλάξω του μαρου μου τό βρακι
θέλει νερό τό φαγητό, μη μου κοψή.
Μά άσπου νά φτιάξω όλα αυτά,
ο «διάδοχος» τότηλέφωνο χτυπά.
"Όταν μέ «συλλαμβάνουν» νά διαβάξω,
μου λένε λόγια που άδυνατώ νά άραδιάξω.
Αυτά, είναι όλα άληθινά νά τό πιστέψετε
γιατί τά λάθη μου μπορεί νά συχωρέσετε...!

Με τούς καλλιτέχνες των έπαρχιών

"Ενα στιγμιότυπο από τις έπισκέψεις του διεθυντού μας στις
έκθέσεις των έπαρχιακών πόλεων. Στη φωτογραφία εικονίζεται ο κ.
Γ. Κομίνης, στην άτομική έκθεση του Λαοισινού ζωγράφου Μάνου
Κατράνη, στή «γκαλερί Τοξότης» των Πατρών. Δίπλα του ο νέος άλ-
λ' άδυναμικός καλλιτέχνης που τό έργο του έκα'ε ιδιαίτερη αίσθηση
και άπεκόμισε εύμενη σχόλια από τούς είδικούς. "Ασπέρα ο ζωγράφος
Π. Δεμαρτίνας

Εικαστικές τέχνες

... Την 33η άτομική έκθεση
του έκλεκτου Καβαλιώτη ζωγρά-
φου Όθμη Κελέκη μέ γενικό τίτ-
λο «έπιστροφή στις ρίζες» είχα
με την εύκαιρία νά χαρούμε τις
ήμέρες αυτές, από τη μεγάλη
αίθουσα του «Παρνασσού».

"Η έκθεση, που παρουσίασε όν
δόντα έργα έμπνευσμένα από
την "Ελλάδα και τά νησιά της, φι-
λοτεχννημένα μέ σπάτουλα και μέ
ύφος της γνωστής μονιέρας του
καλλιτέχνη, καθώς και μιά σειρά
από άξιόλογα σχέδια μέ παστέλ
και κάρβουνο, έντυπώσισε και
ίκανοποίησε άκόμα μιά φορά τό
άθηναϊκό κοινό, που παρακολου-
θεί από χρόνια την άνοδική εξέλι-
ξη και την ποιότητα του καλλι-
τέχνη.

— Στην αίθουσα του Δημοσ-
χιακού μεγάρου Πειραιώς, ή έκλε-
κτη πειροιστοπούλα καλλιτέχνης
"Ελένη Καλκάνη, παρουσίασε τη
δευτέρα άτομική της έκθεση μέ
έργα από την τελευταία της παρά-
γωγή.

"Η έκθεση αυτή που έ-
κανε τά έγκαίνια της, την 1η
τρέχ. μηνός μέ πολύ έπιτυχία, ση-
μάδεψε άσφαλώς τό πλούσιο τα-
λέντο της Καλκάνη και την άλμα
τάδε πρόσδο της, στό χώρο της
εικονικής ζωγραφικής μέ μιά σύν-
χρονη άφαίρετική άντίληψη.

Τήν έκθεση έπισκέφθηκαν με-
ταξύ άλλων και πολλοί άνθρωποι
των γροισμάτων που εξέφρασαν
την πεποίθησή τους ότι ή καλλι-
τέχνης προβάλλεται γιά πλούσια
μελλοντικά καλλιτεχνικά έπιτεύ-
ματά.

— "Ενα νέο κι' έκρηκτικό τα-
λέντο της έπαρχίας ο Μάνος Κο-
τρώνης, προγνώστοποίησε στή
γκαλερί «Τοξότης» Πατρών, τά
έγκαίνια της νέας άτομικής του
έκθεσας, στις 17 τρέχ. Μαρτίου
μέ πολύ έπιτυχία. "Η έκθεση που
θά έχει διάρκεια δεκαπέντε ήμε-
ρών, προβάλλει έργα από τις πε-
λευταίες δημιουργίες του καλλιτέ-
χνη, που κυριολεκτικά μάς έντυ-
πώσισαν γιά τό δυνατό τους
σχέδιο, τη ρωμολαία έκφραση, την
έκπληκτική κινητικότητα τους,
την ιδιόμορφη και ξελεπτισμένη
τους φυσιογνωμία, την ποικίλη θε-
ματογραφία τους και πάνω από
όλα την ιδιόσυστατη άπόσφαση
τους, που έκφράζει τις πνευματι-
κές άνησιχίες του καλλιτέχνη

— Στις 17 τρέχ. Μαρτίου
από Πνευματικό Κέντρο του Δή-
μου Παλαιού Φαλήρου, έγιναν μ'
έπιτυχία τά έγκαίνια άτομικής έκ-
θέσας ζωγραφικής, του Στοιμά-
τη Βασιλείου. "Ο καλλιτέχνης
που γεννήθηκε στήν Αίγυπτο,
και πήρε μαθήματα στήν "Ακα-
δημία Καλών Τεχνών της Ρώμης
παρουσίασε είκοσι λάδια και τρι-
ανταπέντε άκουαρέλλες, έργα
μέ χαρακτηριστική εύαισθησία,
συγκίνηση και έλληνολατρεία.

— Στην αίθουσα Τέχνης «Πο-
λυπλάνο» έγιναν στις 3 Μαρτίου
τά έγκαίνια της νέας άτομικής έκ-
θέσας ζωγραφικής του Μάκη Θε-
οφυλακτοπούλου (Διάρκεια έκθέ-
σας ένας μήνας).

— Στην αίθουσα Τέχνης «Πο-
λυπλάνο», έγιναν τά έγκαίνια ά-
τομικής έκθέσας ζωγραφικής,
της "Ανας Μελετάκου τό βράδυ
της 21ης Μαρτίου έ. έ.
"Η έκθεση θά παραμείνει άνοι-
χτή γιά ένα μήνα.

ΣΤΗΝ ΕΑΝΘΗ

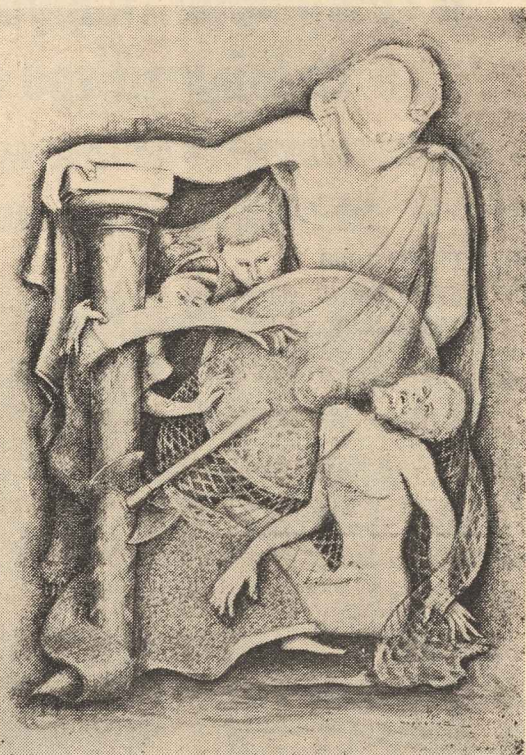
Κέντρο Εικαστικών Τεχνών ή-
δρύθηκε στήν Εάνθη μέ σκοπό
τή συμβολή στην πολιτιστική ζωή
της περιοχής και ειδικότερα
στην άνάπτυξη των εικαστικών
τεχνών. Κύριος στόχος του, εί-
ναι οι τομείς της ζωγραφικής,
της γλυπτικής και της φωτογρα-
φίας.

Τό Κέντρο διευθύνεται από
τετραμελή έπιτροπή που την ά-
ποτελούν: Μία αρχαιολόγος, έ-
νας αρχιτέκτονας, ένας κριτικός
Τέχνης και μιά ζωγράφος. Για
τις έκδηλώσεις του Κέντρου λει-
τουργεί συμβουλευτική έπιτρο-
πή από γνωστούς καλλιτέχνες
"Αθηνών και Θεσσαλονίκης, πα-
νεπιστημιακούς έρευνητές κα-
θώς και γνόπιους πολιτιστικούς
φορείς.

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

Μαρίας "Ορφανουδάκη
«Αυτοπροσωπογραφία»

Κ. Μαργέλη: «Κλυταιμνήστρα»

Μ. Μπούκη: «Δένδρα στο φώς»

ΣΤΟΝ ΑΠΡΙΛΗ

ΦΕΦΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΠΑΡΕΖΟΥ

"Η Συννεφιά έρόδισε στής φύσης
τ' άγουρο ζύπτιο
Κι' ή στερνή του Μάρτη μέρα
σάρωσε τό χρώμα τό σταχτί...
απ' τά χρυσά τά δειλινά
τη διαμαντένια αύγή.
Μουρμούρισμα τό έρωτικό μεθύσι
σ' αυτή τη σιγαλιά
πουλιά και λούλουδα ρουφούν απ' τό χυμό τ' Α-
πρίλη

σής ζήσης τη στροφή
Κι' ο χρόνος φεύγει σιωπηλά...
Σ' αυτή τη σιγαλιά
πουλιά και λούλουδα ρουφούν απ' τό χυμό τ' Α-
πρίλη

Καί προχωρούμε

ΠΕΤΡ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ

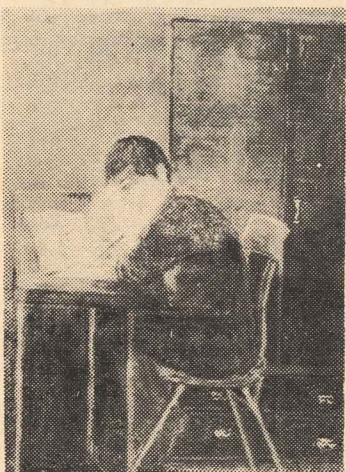
Καί προχωρούμε και προχω-
ρούμε
τό άγνωστο ζητούμε
τό άπίστο νά βρούμε
και προχωρούμε προχωρούμε
τό όνειρο ζητούμε.
Καί προχωρούμε προχωρούμε
την εύτυχία άναζητούμε.
Μά ήδη φθάσαμε στό τέρας
και μείς ζητούμε και ζητούμε
την εύτυχία που θά βρούμε.
Καί προχωρούμε προχωρούμε
γεμάτοι είμαστε από
ΕΛΠΙΔΑ
τί άλλο θέλουμε νά βρούμε;

ΣΤ. Π. ΕΔΩ ΝΕΙΑΤΑ!!!

Νέα απ' τή Θεσσαλονίκη

ΤΗΣ ΕΛΙΖΑΣ ΚΑΣΤΑΝΗ

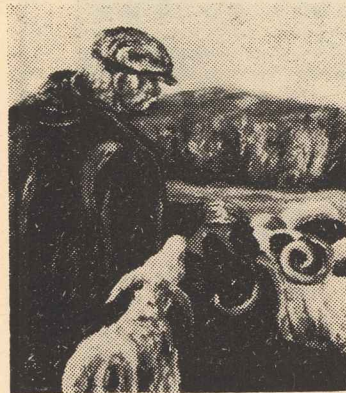
Στις 4 τρέχ. Μαρτίου έγιναν με πολύ επιτυχία τὰ ἐγκαινία τῆς νέας ἀτομικῆς ἐκθέσεως ζωγραφικῆς τοῦ γνωστοῦ καὶ πρῶην ἀνωτ. τελωνιακοῦ ὑπαλλήλου Γιώργου Λουκά, στὴν γκαλερί «Γκαίτε».

ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΥΚΑ: «Μελέτη»

σειρά ἀτομικῆ τοῦ ἐκθέτη, στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Ὁ Λουκάς πού ἔχει ἐκθέσει καὶ σὲ πολλές ἄλλες ἐκθέσεις τιμήθηκε τὸ 1974 μὲ τὸ ἐπίσημο μετάλλιο «MEDAGLIA D'ORATA» γιὰ τὸ ἔργο του «Ὁργανοπαίκτης, πού παρουσιάστηκε στὴ Μπιεννάλε τοῦ Μιλάνου τῆς Ἰταλίας.

Στὸ Δημαρχεῖο Τρικάλων καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ φιλολαϊκοῦ καὶ λογοτεχνικοῦ συνδέσμου «ΦΙΛΟΣ», ἐγιναν πρὸ ἡμερῶν μὲ πολύ ἐπιτυχία τὰ ἐγκαινία δεκαήμερου ἀτομικῆς ἐκθέσεως ζωγραφικῆς τοῦ ἐκλεκτοῦ ζωγράφου Βαγγέλη Μπάρτα, μὲ γυναικὸ τίτλο «Ζωγραφικὴ μὲ διά-

ΕΥΑΓ. ΜΠΑΡΤΑ: «Ὁ καλὸς βοσκός»

σταση». Ὁ Β. Μπάρτας πού γεννήθηκε στὴ Φλώρινα καὶ ἐργάστηκε γιὰ πολλὰ χρόνια στὴν Μετσοῦρη τῆς Αἰτωλίας, ἔχει πραγματοποιήσει ἐκκοιπέντες συνολικά ἀτομικὲς ἐκθέσεις στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικόν, καὶ ἔχει πάρει μέρος σὲ πολλές ἀνθολογικὲς καὶ διεθνεῖς.

— Στὸ Ἀμερικανικὸ Κέντρο ἐγχειρίστηκε στὴ 24 Μαρτίου ἐκθεση ζωγραφικῆς τοῦ Ἀζαρία

Μαντανιάν. Ὁ καλλιτέχνης γεννήθηκε στὸ Ἡράκλειο Κρήτης. Ἀρχισ τὶς σπουδὲς του μετὰ, στὴν Καλὴ Τέχνη στὸ Ἀμερικανικὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μπέιρον.

— Στὸ Ἰνστιτοῦτο «Γκαίτε», συνεχίζεται ἡ ἐκθεση ντοκουμέντων γιὰ τὸν Ἀϊνστάιν. Τὸ ὑλικὸ ἐστὶν ἐκτετατὸ γερμανικὸ ἰνστιτοῦτο μορφωτικῶν σχέσεων ἀπὸ τὴν Στουτγάρδη. Ἡ ἐκθεση θὰ παραμείνῃ ἀνοιχτὴ ὡς τὶς 28 Μαρτίου.

— Στὴν αἴθουσα ἐκθέσεων τῆς λέσχης «Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν» Βορείου Ἑλλάδος συνεχίζεται ἡ ἐκθεση ζωγραφικῆς μὲ ἔργα τοῦ Στερίκα Κούλη.

— Μὲ ἐνδιαφέρον ἀναμένεται ἡ ἐκθεση ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς τοῦ γνωστοῦ καλλιτέχνη Γ. Μανιάτσου πού θὰ πραγματοποιηθῇ τὴν 1η Ἀπριλίου στὸ Κέντρο Ἑκκαστῶν Τεχνῶν τῆς Εἰρήνης.

Διάρκεια ἐκθέσεως 12 Ἀπριλίου.

— Μὲ ἐπιτυχία ἐγκαινιάστηκε ἡ ἐκθεση ζωγραφικῆς τοῦ καθηγητοῦ ζωγράφου Ἰωάννη Βράνου, στὴ γκαλερί «Σουπέρτα». Ὁ καλλιτέχνης παρουσίασε ἐκατὸ πίνακες μὲ θέμα: «Α' σειρά ἀπὸ τὸ Ἅγιο Ὄρος».

— Στις 28 Μαρτίου ἐγκαινιάστηκε στὴ γκαλερί «Θόλος» ἐκθεση ζωγραφικῆς τῆς Τίτικας Πετράκη. Ἡ ζωγράφος παρουσίασε 40 ἔργα σὲ λάδι, τέμπρα καὶ εὐλογραφία, πού ἀναφέρονται στὶς μορφὲς τοῦ πολέμου πού ἐπέζησαν.

— Στὴν αἴθουσα τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης συνεχίζεται ἡ ἐκθεση ζωγραφικῆς τῆς Κύπριας ζωγράφου Ἰουλίας Τουμαζῆ. Ἡ καλλιτέχνης παρουσιάζει μὲ 50 ἔργα σὲ λάδι καὶ ἀκρυλικά, μὲ θέματα ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸ δράμα τῶν ἐξριζωμένων συμπατριωτῶν τῆς προσφυγῶν. Μορφὲς γερόντων, ἐξριζωμένα δένδρα, ἐγκαταλειμμένες πολιτείες, ἐρείπων κωριά, συνθέτουν τὰ ἔργα τῆς καὶ ἀποδίδονται μὲ ἐντονὴ ἱμπρεσιονιστικὴ πλαστικότητα καὶ ρεαλισμό.

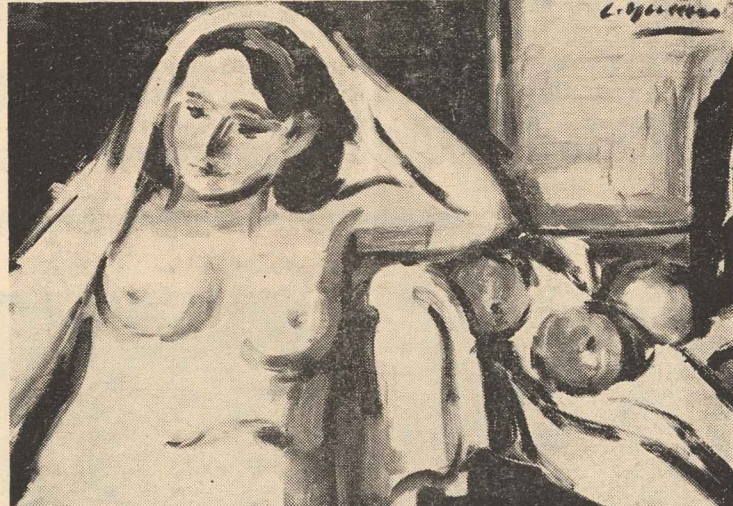
— Ἐκθεση Θεσσαλονικῶν ζωγράφων ἐγκαινιάστηκε στὴ 31 Μαρτίου στὴ μικρὴ πινακοθήκη «Διαγώνιος». Συμμετέχουν οἱ καλλιτέχνες Γιώργος Πανταζόπουλος, Ἀνδρέας Κουγιουμτζής, Μαβίλης, Σοφρόνης Φραγκοῦδης, Ἐλένη, Ἀσκή Γιώργος Εὐλογημένος καὶ Κώστας Παλιάν. Διάρκεια ἐκθέσεως μέχρι 13 Ἀπριλίου.

— Ὁ ζωγράφος Ἀπόστολος Λάβδας παρουσιάζει τὴ νέα του δουλειά στὴ «γκαλερί» Σπηλιωτοπούλου, ὅπου τὰ ἔργα του ἐντυπωσιάζουν μὲ τὴ χρωματικὴ ρημνία καὶ τὸν καθαρό καὶ τέλει φωτισμό.

Ἀπὸ τίς ἐπισκέψεις μας στὶς γκαλερί

Ἀκόμα μιὰ σπινγὴ ἀπὸ τίς σύντομες γνωριμίες τοῦ διευθυντοῦ μας μὲ τοὺς καλλιτέχνες τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τίς ἐργασίες τους. Ἀνωτέρω ὁ κ. Γ. Κομίνης σὲ πρόσφατο ταξίδι του — ἀσπράπη στὴν Πάτρα ἐπισκέπτεται ἕνα συμποθέστατο καλλιτεχνικὴν διακοσμητικὴ καὶ ζωγράφου, τὸν κ. Π. Δεμαρτίνου, συναμιεῖ μαζί του καὶ ἐμμερνεύεται γιὰ τὴν ἐργασία του.

Κώστα Γιαννακό: «Ἦριμα φρούτα»

Μάνου Μελά: «Ροτόντα Θεσσαλονίκης»

Ἀκμή καὶ παρακμὴ τῶν Δελφῶν

δόμηση τοῦ ἱεροῦ. Οἱ Φωκίειοι κατακτοῦν τὴν ἐννὴ μὲν δύναμη τῶν Θηβαίων καὶ τῶν Θεσσαλῶν.

Δέκα χρόνια κάτω ἀπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ φιλάμλου καὶ τοῦ Ὀνύμαχου οἱ κάτοικοι τῶν Δελφῶν περιμένουν τὴν ἀνεξαρτησία τους ἀπὸ μιὰ μεγαλύτην δύναμη.

Οἱ κατακτητὴ προβλέποντας τὸ κακὸ πού τοὺς περιμένει παίρνουν χρυσάφι ἀπ' τ' ἀναθήματα τοῦ ναοῦ καὶ συντηροῦν τὸ στρατὸ τους σ' ἐδάφιν ξένα.

Ἡ ἀγανάκτηση τῶν πιστῶν γίνεται τῶρα, κατὰ γὰρ τοὺς κατακτητὲς. Οἱ Μακεδόνες μὲ ἀρχηγὸ τοὺς τὸν Φίλιππο καταστρέφουν τοὺς βέβηλους Φωκίειους, τοὺς δάζουν βαρύνταους φόρους, καὶ τοὺς ὑποτάσσουν στὸ ἱερὸ τοῦ Ἀπόλλωνα τὸ 346 π.Χ.

Ἡ Ἀμφισσα ἐπηρεασμένη ἀπὸ τοὺς γύρω κατόικους, παίρνει τὴν ἀπόφαση νὰ παραδίσει τὸν ἱερὸ χῶρο τῶν Δελφῶν καὶ νὰ φτιάξῃ τὴν καταστραμμένη Κίρρα. Αὐτὴ τὴν φορὰ ὁ Φίλιππος καταστρέφει ὀριστικά καὶ τὴν Ἀμφισσα, ἐνῶ ὁ Ναδὸς εὐρίσκεται στὴν τελικὴ του μορφή τὸ 329 π.Χ.

Στοὺς Δελφοὺς καταφθάνουν ἀπ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γῆς γιὰ νὰ πάρουν τὴν συμβουλὴ τῆς Πυθίας πού κάθεται ἀμέριμνη πάνω στὸν Τρίποδα καὶ προμαντεύει τὴν τύχη τους. Ἡ γιορτὴ τοῦ Σωτήρος Διὸς καὶ Ἀπόλλωνος ἀρχίζει τὸ 279 π.Χ. ὅταν οἱ Γαλάται ἀπεκροῦσθηκαν ἀπὸ τοὺς Δελφίους.

Μὲ τὴν κατακτῆση τῶν Ρωμαίων πού γίνονται κυρίως ἀρχοὶ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἀρχίζει καὶ ἡ πτώση ὅλων τῶν ἀρχαίων πόλεων. Τὸ 86 π.Χ. ὁ Σύλλας πέρνει τὸν θησαυρὸ τοῦ Μαντείου γιὰ νὰ συντηρήσῃ τὸ στρατὸ του πού πολιορκεῖ τὴν Ἀθήνα.

Τὸ 83 π.Χ. οἱ Μαῖδοι — Θρακικὸς λαὸς — δάζουν φωτιά στὸ ναὸ πού διασώζεται ὡς τώρα. Ὁ Αὐγουστος ὑ-

Ὁ ζωγράφος Γεώργιος Μούγιος

μιλάει γιὰ τὰ βιώματά του

καὶ τὸ ἔργο του

Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 1

τίς σκέψεις τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, εἶδα ξαφνικά μπροστά μου δύο γρηούλες νὰ σκύβουν νὰ μοῦ φιλοῦν τὰ χέρια καὶ τὸ ράσο. Σάν νὰ μὴν συνέβαινε τίποτα ἄρχισα νὰ τὶς σταυρώνω, ὥσπου ξαφνικά ἀκούω τὴν φωνὴ τοῦ Λελοῦδα ἀγριεμένη νὰ βρίζει καὶ μὲνα καὶ τ' ἅγια. Οἱ γρηούλες τὰ ἔχασαν. Πῶς ἦταν δυνατόν νὰ βρίζουν ἐναντὶ Δεσπότη. Τότε πρὸς κατάπληξή τους, ἔβγαλα τὴν περούκα, τὴν μήτρα καὶ ἄρχισα νὰ σκουπίζω τὸν ἰδρώτα μου. Οἱ γρηούλες λίγο ἀκόμα καὶ θὰ λιποθυμοῦσαν... Καὶ κάτ' ἄλλο πού θυμᾶμαι ἐντονα ἀπὸ τὸ ἔργο αὐτό, ἦταν μιὰ σκηνὴ πού ἐρμήνευα τὸν Ἀθανάσιο Διάκο. Μὲ εἶχαν ὑπατίθεται σουβλίσει καὶ χειροπύδα δεμένο μὲ ἀκούμισαν πᾶνω σ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ φρύγανα ὕπερφα μαρτυρικὰ καὶ ἀγόγιστα ὅλη τὴν σκηνὴ αὐτή. Ὁταν ὅμως ἔβγαλαν φωτιά στὰ φρύγανα καὶ ἄρχισε ὁ καπνὸς νὰ μὲ τσουρουφλίζει, ἐνοίωσα τόσο ἐντονὸς πόνους ὥστε στὸ τέλος λιποθύμισα. Ὡστόσο ὁ κινηματογραφικὸς φακὸς συνέχισε ν' ἀποθανατίζει τὴν σκηνή.

— Καὶ γιατί ἐγκαταλείψατε τὸν κινηματογράφου;
— Ἦμουν ζωγράφος. Γεννήθηκα ζωγράφος.

— Ἐχω πληροφορηθεῖ ὅτι ἔχετε ταξιδέψει σ' ὅλοκληρο σχεδὸν τὸν κόσμο. Ὅσα θέλατε νὰ μοῦ πείτε τί σὰς ἔκανε μεγαλύτερη ἐντύπωση;
— Ἡ γνωριμία μου μὲ τὴν Λαπωνία ὑπῆρξε ἡ πῶς εὐτυχισμένη περίοδος τῆς ζωῆς μου. Ἦταν ἕνας τόπος ἐξωτικός μὴ συνήθως. Ἐμείνα κόντ' αὐτοῦ Λάπωνες 45 μέρες. Τὸ 1955 παρουσίασα στὸν «Παρανασσό» 70 συνθέσεις ἀπὸ τὴν ζωὴ τους. Τὰ ταξίδια καὶ οἱ μελέτες δὲν στομάτῃσαν. Ἡ Ἰσπανία μὲ μαγνητίζει. Παρακολουθῶ ταυρομαχίες καὶ σκιτσάρω, τὴν σφαγὴ πού γίνεται στὴν ἀρένα. Στὴν Βολωρί τῆς Νοτίου Γαλλίας, στὸ διπλὸν θεωρεῖο γνωρίζω τὸν Πिकासό πού παρατηρεῖ μ' ἐνδιαφέρον τίς ταυρομαχίες πού σκιτσάρω.

Στὸ Ριάλτο ὁ Α. Μανδράς μοῦ ποζάρει τὸν ἑμπορὸ Σάυλοκ τοῦ Σαίξπηρ. Καὶ στὸ Παρίσι στὸ Λούβρο ἀφήνω ἕνα ἔργο πού κάνει ἰδιαίτερη ἐντύπωση. Εἶναι «Ὁ συντηρητής».

— Μιλήστε μου γιὰ τὴν ζωγραφικὴν σας σύνθεση «Χιροσίμα», πού ἔκανε ἰδιαίτερη αἴσθη-

ση στὸ κοινόν. Εἶναι μιὰ ἐνόραση γιὰ τὸ μέλλον;
— Εἶναι μιὰ ἐνόραση γιὰ τὸ μέλλον.

— Εἶναι ἕνα σύνολο ἀπὸ 40 ἔργα μὲ μορφὲς λευκαντικῆς πού μᾶς κυκλίζουν ἀνυποψίαστα καὶ μᾶς σέρνουν στὸ δάραθρο. Εἶναι μιὰ προφητεία τῆς Ἀποκάλυψης. Μιὰ σύγκρουση ἀτόμου πρὸς ἄτομο καὶ μιάς χώρας πρὸς χώρα. Μιὰ παγκόσμια ἐπιστράτευση γιὰ τὴν ἐξόντωση τοῦ ἀνθρώπου.

— Ποιὰ ἦταν ἡ αἰτία νὰ ὁραματιστεῖτε τὸ μέλλον;

— Μελέτησα μὲ πάθος τὴν Ἀγία Γραφή καὶ μέσα ἀπὸ τίς χρωματιστὲς κραυγὲς τῶν σκελετῶν, τῶν τεράτων καὶ τῶν δράκων, μετέφερα τὴν αὐτοκαταστροφὴ πού μᾶς περιμένει.

— Ἄν κάποτε σταματοῦσατε νὰ ζωγραφίζετε μὲ τί θὰ θέλατε νὰ ἀσχοληθεῖτε;

— Θὰ δραματιζόμουν ζωγραφικὰ θέματα, συνθέσεις τυπία, πρόσωπα, παραστάσεις συμβολικῆς καὶ θεματολογίας ἀπὸ τὴν σφαῖρα τῆς μεταφυσικῆς.

— Πῶς χαρακτηρίζετε τὴν αἰσιοδοξία καὶ πῶς τὴν ἀπαισιοδοξία;

— Νομίζω πῶς ἕνας καλλιτέχνης ἔχει χρέος μόνον νὰ αἰσιοδοξῇ.

— Εἰστε γενναῖος στὶς ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς;

— Τὶς ἀντιξοότητες τίς μάχομαι δυναμικά καὶ ἔχω τὴν δύναμη διαρκῶς νὰ τίς περνῶ ὥστε νὰ φθάνω πάντα σ' ἕνα θετικὸ ἀποτέλεσμα.

— Στὸ παρελθόν ἀκούστηκαν κάποιοι ψιθυροὶ ἀπὸ δαιμόνιους γιὰ φιλικὰ σας αἰσθηματὰ πρὸς τὴν δικτατορία. Τί θὰ εἶχατε νὰ πείτε γι' αὐτό;

— Ἡ κακοήθεια τῶν διαφόρων δὲν μοῦ κάνει καμμιὰ ἐντύπωση καὶ ἀντιπαρέχονται τίς συκοφαντίες, γιατί πιστεύω ὅτι προέρχονται ἀπὸ φθόνον καὶ κατώτερα ἀνθρώπινα ἐνστίγματα.

— Τί γνώμη ἔχετε γιὰ τὴν «Ἐλευθερὴ Σκέψη» καὶ τὸν ἐκδότη κ. Κομίνης;

— Ἀγαπᾶ καὶ διαβάζω μὲ ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον τὴν «Ἐλευθερὴ Σκέψη» ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐκδόσεώς της μέχρι σήμερα. Εἶμαι φανατικὸς φίλος τῆς ἐφημερίδας γιατί θρίσκει νὰ ἔχει πολλὰ καλλιτεχνικά καὶ πνευματικά ἐνδιαφέροντα. Ὅσο γιὰ τὸν κ. Κομίνης, ὅτι καὶ νὰ γράφετε θὰ εἶναι λίγο σὲ σχέση μὲ τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη καὶ ἐκτίμησή πού τοῦ ἔχω.

ΕΛΙΖΑ ΚΑΣΤΑΝΗ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΡΟΜΕΡΟ

ΙΛΕΑ

Ἐπιτυχία σημεῖωσε ἡ 19η συναυλία τῆς ΚΟΘ πού δόθηκε στὴ 31 Μαρτίου στὸ θέατρο τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν μὲ διευθυντὴ τὸν μαέστρο Ρομέρο Ρομέρο καὶ σολίστ τὸν βιολωνιστὴ Κωνσταντίνον Καταλὶν Ἰλέα, ὁ ὁποῖος ἐρμήνευσε τὸ κωνσταντίνου Χαστατουριάν γιὰ βιολόν τελέα καὶ ὀρχήστρα σὲ πρώτη ἐκτέλεση. Τὸ πρόγραμμα συνεχίστηκε μὲ Χάρλεμ, συμφωνία Τζάζ τοῦ Ντιούκ Ἑλλινγκτον σὲ πρώτη ἐκτέλεση καὶ τὸ «Μπλουζ» κωνσταντίνου γιὰ ὀρχήστρα τοῦ Γουίλιαμ Ρούσο.

«Καυγάδες στὴν Κιότζα»

Τὸ Κρατικὸ Θέατρο Βορείου Ἑλλάδος παρουσίασε στὴ 21 καὶ 22 Μαρτίου τὴν κωμῶδιαν τοῦ Γκολντνί «Καυγάδες στὴν Κιότζα» σὲ μετάφραση Στέλλας Μάντακα — Ἀνδρικόπουλου. Ἡ σκηνοθεσία ἦταν τοῦ Σπύρου Εὐαγγελιάτου καὶ τὰ σκηνικά — κοστούμια τοῦ Δημήτρη Μυταρά. Τὴ μουσικὴ ἔγραψε ὁ Βασίλης Τενίσης. Τὸς ρόλους ἐρμήνευσαν οἱ ἡθοιοὶ: Μ. Κιτσιπούλου, Δ. Σφραντζίκας, Σ. Λάπου, Κ. Μητροπούλου Ν. Νικολαΐδης, Γ. Λέφας, Θ. Ριζοῦδης, Γ. Μήττας, Γ. Φουρνιόδης, Δ. Κουτρούλης, Δ. Τερζόπουλος, Γ. Βρανᾶς, Τ. Ὑφαντῆς καὶ Χ. Παπαστεργίου.

προμαντεύει τούς θησαυρούς που απόμειναν θαμμένοι για να φέρουν τα μηνύματά τους ως έμας.

Ο Κυριακός από την Άγκωνα το 1436 κι άλλοι περιηγεται πηγαίνουν στους Δελφούς κι αφήνουν τα μηνύματα της εποχής τους αντιγράφοντας μικρές επιγράφες που συναντούσαν όπου ή σκαπάνη των αρχαιολόγων, έφερε στο φως τα πλούσια εύρύματα που ξαναζωντάνεψαν στις ψυχές μας με το άθνατο και το αιώνιο Έλληνικό πνεύμα.

Δελφοί

Ο Ιερός εξώστης του Παρνασσού με τις άγριες και πανύψηλες φαιδριάδες πέτρες στέκεται επιθλητικά μπροστά στη γκριζόχρωμη Κίρφη, που το μικρό ξεροπόταμο του Πλείστου τη ξεχώρισε απ' την συνύπαρξη του δυνατού του αιώνιου και του μυστηρίου των Δελφών. Κι' είσαι ξέγυμνος μπροστά στον θεό που ύψωνται μπροστά σου κι' όλο πλαταίνει για να νοιώσεις το μεγαλείο και τη δύναμή του. Κι' ενώ εσύ χάνεσαι στις μεγάλες οπαθωτές χαράδρες της Παπαδιάς (Άρκουδόρεμα), είσαι έτοιμος να σταθείς μπροστά στον ίδιο σου τον έαυτο, να δής το φως, τη δύναμη και την αλήθεια. Βλέπεις ξεκάθαρα μπροστά σου το φοίβο στολισμένο με τις άμραντες δάφνες του να παίζει τη λύρα καθιόμενος στην απηλώτερη κορυφή της Ύαμειας και να μακραίνει το βλέμμα του στ' άνοιγμα της καταγάλαξης θάλασσας της Ίτέας. Τότε ύμνεις το θεό και η ψυχή σου αναζητά τα μέλλοντα ενώ εσύ γίνεσαι ένα με τα παρόντα.

Δέν είναι γνωστή η αρχή του θρύλου της Άμφικτυονίας σ' έτοτο το θεόκτιστο τόπο. Πάντως θρησκευτικοί ήταν οι λόγοι που ξεμάκριναν τη ψυχή του ανθρώπου σ' αυτή την άκρη της γής. Κι' η παράδοσι λέει, πως οι δύο άετοι που έλευθερώθηκαν από τα χέρια του Δία και κάθηκαν στα πέρατα του όριζοντα συναντήθηκαν στον ιερό τοτο τόπο που λέγεται πως είναι ο όμφαλός της γής.

Έδω υπήρξε το πρώτο ιερό της γής αφιερωμένο στη θεά Γαία τη γυναίκα του Ουρανού, που χρησιμοδοτούσε η νύμφη Δαφνίς. Οι παραλλαγές όμως των παραδόσεων και των θρύλων στο πέραςμα του χρόνου ήταν πολλές κι' έτσι θλέπουμε τη μιά φορά κυρίαρχο το ιερό τον τότε θεό της ύγραςίας και των ποταμών τον Ποσειδώνα και την άλλη φορά τη θεά της δικαιοσύνης τη Θέμιδα ή κατ' άλλους τη θεά Φοίβη απ' όπου και πήρε την άλλη όνομασία του ο 'Απόλλων 'Ο 'Απόλλωνας στην πρώτη εμφάνισί του στο Πάνθεο των θεοτήτων του 'Ολύμπου παρουσιάζεται σά δελφίνοι με τη θεά των δελφινιών τη Δίκτυνα. Και στην 'Αρχαϊκή εποχή τα πρώτα νομίματα έχουν παραστάσεις δελφινιών.

Σ' αυτό το μέρος μεγάλωσε η ιδέα της Άμφικτυονίας.

Θρύλοι και παραδόσεις

Σαν δελφίνοι ο θεός της μουσικής ο 'Απόλλων φεύγει από την Κρήτη οδηγώντας ένα καράβι με νέους στην Δελφική παραλία στο αρχαϊον λιμάνι στην σημερινή Ίτέα. Όταν πάτησαν στην ξηρά ο 'Απόλλων μεταμορφώθηκε σ' έναν περίλαμπρο νέο που όδήγησε το πλήρωμα του καραβιού του στην πλαγιά του Παρνασσού. Αυτοί ήταν οι πρώτοι ιερείς των Δελφών κι' εκείνοι που συνέχισαν την Λατρεία του 'Απόλλωνα ως θεού του φωτός, της Μουσικής, της μαντικής της ιατρικής και της αλήθειας.

Στην αρχή οι Κουρήτες ή οι Κρήτες όραματίζονται την δύναμη του ιερού. Κάθονται κάτω από τις φαιδριάδες πέτρες που περιστοιχίζουν το χορό έχοντας τον ούράνιο θόλο στηριγμένο πάνω στην Ναυπλιάδα και την Ύαμια.

Το άκνιστο άνοιγμα της γής μπροστά χάνεται στην άβυσσο. Πίνουν νερό κι εύφραίνονται απ' την Κασαλία πηγή και το μυαλό ξεκάθαρο. Και ύμνουν τον θεό που τούς έφερε σ' έτοτο τον άγιο τόπο της ανάτασης και του μυστηρίου.

Η μοναδική Δάφνη που στο δυνατό φύσημα του βοριά σιγοψυθιρίζει τα μυστικά της στο Δελφικό κατάξερο τοπίο δέν μένει άπαρατήρητη από τούς θεοφώτιστους ιερείς. Πέρνουν τα φύλλα της και με την πικρόγλυκη κι' άρωματισμένη γεύση της στέλνουν θυμίαμα προς τον θεό.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΚΕΨΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ — ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Διευθύνσεις συμφώνως τώ Νόμω ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΜΙΝΗΣ

Όδός 'Ιπποκράτους 52 — 54 — Τηλ. 3630.308

Έπί της ύλης Δ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ — Κ. ΚΟΚΟΡΟΒΙΤΣ Γ. ΚΡΙΕΛΑΣ — ΕΛ - ΒΑ — Α.ΚΑΣΤΑΝΗ ΑΘ. ΚΟΜΙΝΗΣ — ΑΛ. ΛΑΚΕΡΔΑΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΟΥΔΑΡΟΣ Γερανίου 14 — 'Αθήνα

Οί γιορτές των Θεών

Όταν το φως ξαναγεννιέται κι' η άνοιξη στολισμένη με τ' άνθια της πέρνει τη θέση του σκοτεινού χειμώνα, ο 'Απόλλων έρχεται στους Δελφούς ν' άφουγκραστεί τις ψυχές των ανθρώπων και να γιορτάσει μαζί τους την πρώτη του χρόνου, τα θεοφάνεια.

Ενώ η αναγέννηση της φύσης συνεχίζεται και το φως τ' ουρανού ξεδιαλύνει τα σκόπη, οί γιορτές πέρνουν τη θέση τους μιá — μιá ως να φτάσουν «τα Πύθια». Στη μεγάλη γιορτή των Πυθίων κάτω απ' το 'Απολλώνιο φως, γίνεται η μεγάλη τελετουργία των πιστών.

Το θυσιαστήριο γεμάτο σφαχτά εξαγνίζει τις ψυχές των ανθρώπων και η άναπαράσταση του φόνου του Δράκοντα αγιάζει τον ιερό χώρο των Δελφών.

Έκατό θόδια κατακλίζουν το μικρό εξώστη του Παρνασσού. Άκολουθούν οί ιερείς και οί θεωροί, που κατευθύνονται στον μεγάλο ναό του 'Απόλλωνα, ενώ πιό πίσω προχωρούν υπερήφανα τα έλληνικά νειάτα οί αγωνιστάι. Στα σφριγιλιά γεροδεμένα κορμιά των νεαρών θλαστών, συμβολίζεται η πεποίθηση της καινούργιας δημιουργίας και η αναγέννηση της Δελφικής ιδέας.

Οί Δραματικοί, οί μουσικοί, οί γυμνικοί και οί ίππικοί άγώνες έναρμυνίζονται πλήρως με το ψυχικό κάλλος και την καλλιέργεια του εφήβου που ήρθε ν' αντιπροσωπεύσει τη χώρα του, στη μεγάλη γιορτή του 'Απόλλωνα. Έλληνες και θάρβαροι ένωμένοι στο Δελφικό τοπίο παρακολουθούν τούς μεγάλους άγώνες.

Μιά ξεχωριστή θέση περίμενε την 'Αθήνα («Η Πύθα ής θεωρία»). Έδω το πνεύμα κυριαρχεί κι' οί διαλεκτοί του 'Απόλλωνα πέρνουν τη θέση τους.

Στην 'Αθήνα την ίδια εποχή γιορτάζονται τα Δελφίνα. Μιά γιορτή γεμάτη συγκινήσεις κι' άναμνήσεις, θουτηγμένες στα μαύρα νερά του Αίγαίου, που εκλείνε μέσα της τούς δόγγους και τον σπαραγμό των μαννάδων για τον άδικο χαμό των παιδιών τους.

Ξαναθυμούνται τις παρακλήσεις του θησέα στο ναό του 'Απόλλωνα και το καλότυχό τέλος του μαρτυρίου τους. Τόν μήνα Βοσκάτιο ή 'Ηραίο, ακολουθούσε η γιορτή των Σεπτηρίων ένα μήνα μετά τα Πύθια.

Όμως οί γιορτές, μετά από τον ιερό πόλεμο του 682 π.Χ. γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια και διεθύνονται από τούς 'Αμφικτύονες που είναι και οί άγωνοθέτες. Η γιορτή των Πυθίων πήρε το όνομα Πυθική πενταετηρίς και το 442 π.Χ. πήρε την μορφή των Σεπτηρίων.

Νέοι ποιηταί

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΚΟΝΤΕΥΕΙ "Ο,,

Οί πεδιάδες τρέμουν, τα βουνά σύονται έτοιμα να καταρεύσουν.

Η θάλασσα φουσκώνει, έτοιμη να μάς καταπιεί, κι' απ' του φεγγαριού το πρόσωπο, δύο δάκρυα κυλούν όργης λύπης και άπόγνωσης. Ίως τα τελευταία.

Τα φύλλα τρέμουν πάνω στα δένδρα, και τα δένδρα καρπούς δέν δίνουν.

Οί ταφόπετρες τρίζουν, κι' οί νεκροί φωνάζουν για την συμφορά.

Η λάβα του ήφαιστειου είναι έτοιμη να έκκραγει.

Τα πουλιά πάψανε να κελαϊδούν, ο ουρανός μαύρισε και τα φαντάσματα μέσα σε πράξεις, περίπλοκες, φανταστικές που θυμίζουν παρελάσεις (σκελετών, συνομωτούν.

Την κιθωτό της σωτηρίας τους έτοιμάζουν Ήρθε η ώρα το ήφαιστειο να μπει σε ένέργεια. Και έμεις είμαστε οί περισσότεροι.

Όχι όμως, κόσμε, μην τα αφήνεις, μπρείς να τα νικήσεις.

Γιατί εσύ κρατάς τα σκήπτρα της εξουσίας σου.

Άν όμως τίποτα δέν κάνεις, καλύτερα αυτοκτόνησε και σκότωσε τα παιδιά σου, να μην δουν τη συμφορά!...

Ο χρόνος κοντεύει, Ο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΟΥΛΟΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΟ ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ Α.Ε.ΓΑ

Λ. ΣΥΓΓΡΟΥ 19 ΑΘΗΝΑΙ Τ.Τ.403

ΤΗΛ. 743.311 - 15, 92.35.297

ΤΗΛΓΡ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΟΤΟΥΡΝΙΕ

ΤΕΛΕΞ: 216448

ΤΗΛΕΦ: ΟΙΚΙΑΣ: 88.190.78

Άμέριστη φροντίδα και άπαράμιλλη εξυπηρέτηση προσφέρει με προθυμία στον κάθε έπιβάτη της ή «Όλυμπιακή Άεροπορία»

Άκόμα και τα παιδιά ταξιδεύουν διασκεδάζοντας με τα σύγχρονα και άνετα άεροσκάφη που διαθέτει ή

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ